

Sygn. akt I Ns 1242/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Tomasz Kalsztein

Protokolant: Milena Bartłomiejczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2015 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku Naczelnika Urzędu Skarbowego Ł. w Ł.

z udziałem Z. B. (1), W. B., S. B., Gminy M. Ł.

o stwierdzenie nabycia spadku po Z. B. (2)

postanawia:

1. stwierdzić, że spadek po Z. B. (2) synu L. zmarłym w dniu 22 czerwca 2012 roku w Ł., ostatnio stale zamieszkałym w Ł., na podstawie ustawy w całości nabyła z dobrodziejstwem inwentarza Gmina M. Ł.,
2. sporządzić spis inwentarza spadku po Z. B. (2) zmarłym w dniu 22 czerwca 2012 roku, wykonanie którego zlecić Komornikowi Skarbowemu Urzędu Skarbowego Ł. w Ł.,
3. ustalić, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 1242/13

UZASADNIENIE

W dniu 23 sierpnia 2013 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego Ł. złożył wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po Z. B. (2).

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że jego interes prawny w doprowadzeniu do stwierdzenia nabycia spadku przez ustalony krąg spadkobierców wynika z tego, że po zmarłym Z. B. (2) zostały zaległości w podatku dochodowym i podatku VAT.

/wniosek o stwierdzenie nabycia spadku k. 2 – 3/

Uczestnicy postępowania – syn zmarłego Z. B. (1) oraz żona W. B. w piśmie z dnia 23 grudnia 2013 r. wskazali, iż złożyli przed notariuszem A. G. oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym w dniu 22 czerwca 2012 r. spadkodawcy. Oświadczenie takie złożyła również matka zmarłego.

/pismo k. 16/

Postanowieniem z dnia 24 lutego 2014 r. wydanym na rozprawie, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział I Cywilny, wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania S. B..

/postanowienie, protokół rozprawy z dnia 24 lutego 2014 r. k. 32/

Postanowieniem z dnia 16 czerwca 2014 r. wydanym na rozprawie, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział I Cywilny, wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania Gminę Ł..

/postanowienie, protokół rozprawy z dnia 16 czerwca 2014 r. k. 49/

Postanowieniem z dnia 24 listopada 2014 r. wydanym na rozprawie Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział I Cywilny, wezwał przez ogłoszenie do udziału w sprawie spadkobierców Z. B. (2).

/postanowienie, protokół rozprawy z dnia 24 listopada 2014 r. k. 64, ogłoszenie k. 66/

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. B. (2), syn H. i L., zmarł 22 czerwca 2012 r. w Ł.. Zmarły nie pozostawi testamentu. Ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy to ul. (...), (...)-(...) Ł..

/odpis zupełny aktu zgonu Z. B. (2) k. 10, akt notarialny repertorium A nr 2656/2012 k. 20, kserokopia postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łodzi J. Z. z dnia 15 listopada 2013 r., akta sprawy nr I Ns 444/14/

W chwili śmierci zmarły Z. B. (2) pozostawał w związku małżeńskim z W. B. oraz miał dwóch synów: Z. B. (1) oraz S. B..

/odpis zupełny aktu małżeństwa spadkodawcy i W. B. k. 9, odpis zupełny aktu urodzenia Z. B. (1) k. 11, odpis skrócony aktu urodzenia S. B. k. 29/

W chwili śmierci spadkodawcy przy życiu pozostawała matka spadkodawcy – H. B.. Ojciec spadkodawcy i dziadkowie nie dożyli otwarcia spadku po Z. B. (2). Jedyne brat zmarłego – J. B. nie dożył spadku i nie miał zstępnych.

/akt notarialny repertorium A nr 2656/2012 k. 20/

W dniu 8 czerwca 2012 r. W. B. (żona spadkodawcy), Z. B. (1) (syn spadkodawcy) oraz H. B. (matka spadkodawcy) złożyli przed notariuszem A. G. oświadczenia o odrzuceniu spadku po Z. B. (2). Z. B. (1) nie posiada zstępnych.

/akt notarialny repertorium A nr 2656/2012 k. 20/

W dniu 18 marca 2014 r. S. B. złożył przed notariuszem P. K. oświadczenie o odrzuceniu spadku po ojcu – Z. B. (2). Uczestnik oświadczył, iż o śmierci ojca dowiedział się z postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łodzi J. Z. z dnia 15 listopada 2013 r.

/akt notarialny repertorium A nr 532/2014, akta sprawy nr I Ns 444/14, kserokopia postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łodzi J. Z. z dnia 15 listopada 2013 r., akta sprawy nr I Ns 444/14/

Sąd zważył, co następuje:

Powołanie do spadku wynika z ustawy lub z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą (art. 926 § 1 i 2 k.c.) Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy sprowadzało się do prawidłowego ustalenia kręgu spadkobierców w sytuacji dziedziczenia ustawowego, jako że spadkodawca nie pozostawił testamentu.

Spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy, a spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku (art. 924 k.c. i art. 925 k.c.). Sąd spadku z urzędu bada, kto jest spadkobiercą. W szczególności Sąd bada czy spadkodawca nie pozostawił testamentu. (art. 670 k.p.c.). Sąd stwierdzi nabycie spadku przez spadkobierców, choćby były nimi inne osoby niż te, które wskazali uczestnicy. W postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku sąd wymienia spadkodawcę oraz wszystkich spadkobierców, którym spadek przypadł, jak również wysokość ich udziałów (art. 677 § 1 k.p.c.).

Reguły dziedziczenia ustawowego określone zostały w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny (Dz.U.2014.121 j.t.). W pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. Jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych (art. 931 § 1 i § 2 k.c.).

Na podstawie art. 932 § 1 - § 6 k.c. w braku zstępnych spadkodawcy powołani są do spadku z ustawy jego małżonek i rodzice. Udział spadkowy każdego z rodziców, które dziedziczy w zbiegu z małżonkiem spadkodawcy, wynosi jedną czwartą całości spadku. Jeżeli ojcostwo rodzica nie zostało ustalone, udział spadkowy matki spadkodawcy, dziedziczącej w zbiegu z jego małżonkiem, wynosi połowę spadku. W braku zstępnych i małżonka spadkodawcy cały spadek przypada jego rodzicom w częściach równych. Jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych. Jeżeli którekolwiek z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku pozostawiając zstępnych, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego zstępnym. Podział tego udziału następuje według zasad, które dotyczą podziału między dalszych zstępnych spadkodawcy. Jeżeli jedno z rodziców nie dożyło otwarcia spadku i brak jest rodzeństwa spadkodawcy lub ich zstępnych, udział spadkowy rodzica dziedziczącego w zbiegu z małżonkiem spadkodawcy wynosi połowę spadku.

W braku zstępnych, małżonka, rodziców, rodzeństwa i zstępnych rodzeństwa spadkodawcy cały spadek przypada dziadkom spadkodawcy; dziedziczą oni w częściach równych. Jeżeli któreś z dziadków spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego zstępnym. Podział tego udziału następuje według zasad, które dotyczą podziału spadku między zstępnych spadkodawcy. W braku zstępnych tego z dziadków, który nie dożył otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada pozostałym dziadkom w częściach równych (art. 934 § 1 - §3 k.c.).

Art. 934¹ k.c. przewiduje, iż w braku małżonka spadkodawcy i krewnych, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada w częściach równych tym dzieciom małżonka spadkodawcy, których żadne z rodziców nie dożyło chwili otwarcia spadku.

Natomiast na podstawie art. 935 k.c. w braku małżonka spadkodawcy, jego krewnych i dzieci małżonka spadkodawcy, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu. Jeżeli ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy w Rzeczypospolitej Polskiej nie da się ustalić albo ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy znajdowało się za granicą, spadek przypada Skarbowi Państwa jako spadkobiercy ustawowemu.

Oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania (art. 1015 § 1 k.c.). Spadkobierca może przyjąć spadek bez odpowiedzialności za długi spadkowe (przyjęcie wprost) bądź z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza). Może również spadek odrzucić (art. 1012 k.c.). Spadkobierca, który spadek odrzucił zostaje wyłączony od dziedziczenia tak, jakby nie dożył otwarcia spadku (art. 1020 k.c.). Zgodnie z art. 1015 § 2 k.c. brak oświadczenia spadkodawcy w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym dowiedział się o tytule swego powołania, jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku. Jednakże gdy spadkobiercą jest osoba nie mająca pełnej zdolności do czynności prawnych, brak oświadczenia spadkodawcy w terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Na mocy art. 1023 § 1 i § 2 k.c. Skarb Państwa ani gmina nie mogą odrzucić spadku, który im przypadł z mocy ustawy. Skarb Państwa ani gmina nie składają oświadczenia o przyjęciu spadku, a spadek uważa się za przyjęty z dobrodziejstwem inwentarza.

Art. 672 k.p.c. przewiduje, iż w sytuacji, gdy zapewnienie spadkowe nie było złożone albo jeżeli zapewnienie lub inne dowody nie będą uznane przez sąd za wystarczające, postanowienie w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku może zapaść dopiero po wezwaniu spadkobierców przez ogłoszenie.

W niniejszym postępowaniu zapewnienie spadkowe nie było złożone przez żadnego ze spadkobierców, wobec czego Sąd wezwał spadkobierców przez ogłoszenie. Wezwanie Sądu pozostało bezskuteczne.

W niniejszej sprawie zmarły 22 czerwca 2012 r. Z. B. (2) nie pozostawił testamentu, wobec czego ustalenie kręgu spadkobierców następowało w oparciu o przepisy ustawowe. Na mocy przepisów obowiązujących w dacie otwarcia spadku, do spadku po Z. B. (2) w pierwszej kolejności powołani byli jego synowie – Z. B. (1) i S. B. oraz żona W. B.. Spadkobiercy ci w przepisany termin odrzucili spadek po spadkodawcy składając oświadczenia przed notariuszem odpowiednio – W. B. i Z. B. (1) dnia 8 czerwca 2012 r. r. oraz S. B. dnia 18 marca 2014 r.

Sąd uznał oświadczenie o odrzuceniu spadku przez S. B. za złożone w terminie, albowiem spadkobierca w należyty sposób uprawdopodobnił, iż o tytule swego powołania, tj. o śmierci Z. B. (2) dowiedział się dopiero z decyzji postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łodzi J. Z. z dnia 15 listopada 2013 r. Dopiero więc z tą datą otworzył się dla spadkobiercy 6 – miesięczny termin do złożenia oświadczenia w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku.

W świetle powyższego, wobec skutecznego odrzucenia spadku przez Z. B. (1), S. B. oraz W. B. oraz braku zstępnych dzieci spadkodawcy, a także braku ojca, dziadków spadkodawcy i ich zstępnych, oraz dzieci małżonka spadkodawcy, znalazł więc art. 935 § 3 k.c. t.j. spadkobiercą ustawowym Z. B. (2) została Gmina M. Ł.. Ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy Sąd ustalił w oparciu o dane wynikające z postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łodzi J. Z. z dnia 15 listopada 2013 r., tj. ul. (...), (...)-(...) Ł..

Wobec tego, na podstawie art. 935 k.c. w zw. z art. 1023 § 2 k.c. spadek po Z. B. (2) na mocy ustawy w całości nabyła z dobrodziejstwem inwentarza Gmina M. Ł., o czym Sąd orzekł w punkcie 1. sentencji postanowienia.

Zgodnie z § 1 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 października 1991 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania przy zabezpieczeniu spadku i sporządzaniu spisu inwentarza (Dz. U. nr 92 poz. 411) wykonanie postanowienia o sporządzeniu spisu inwentarza Sąd może zlecić komornikowi lub innemu organowi, w którego okręgu znajdują się rzeczy podlegające wciągnięciu do spisu inwentarza. Innym organem jest urząd skarbowy (komornik skarbowy). Sąd zlecił wykonanie postanowienia Skarbowemu Urzędowi Skarbowego Ł. w Ł..

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w punkcie 2. sentencji postanowienia.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., który przewiduje, iż każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie (punkt 3. sentencji postanowienia).